

Bruksela, 3 marca 2025 r.
(OR. en)

6460/25

SOC 89
EMPL 61
ECOFIN 192
EDUC 40

NOTA

Od:	Prezydencja
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Dotyczy:	Konkluzje Rady w sprawie wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu na 2025 r. – Zatwierdzenie

1. Prezydencja przygotowała załączony projekt konkluzji Rady w sprawie wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu na 2025 r.
2. Projekt ten został przedstawiony na posiedzeniu Grupy Roboczej do Spraw Społecznych w dniu 27 lutego 2025 r.
3. Na tym posiedzeniu niektóre delegacje poprosiły o wprowadzenie zmian do tekstu. Proponowały przede wszystkim wprowadzenie w odniesieniu do ram konwergencji społecznej. Sprzeciwiło się temu kilka delegacji.

4. W następstwie dyskusji na forum grupy roboczej prezydencja postanowiła zmienić tekst w pkt 12 poprzez dodanie odniesienia do zmiany demograficznej na samym końcu zdania. Zostało to zaakceptowane przez delegacje. Druga zmiana dotyczyła pkt 17 i ram konwergencji społecznej. Tekst kompromisowy zaproponowany przez prezydencję podczas nieformalnych konsultacji pisemnych nie uzyskał akceptacji, w związku z czym 3 marca zwołano posiedzenie Grupy Roboczej do Spraw Społecznych w składzie attaché i ekspertów. Na tym posiedzeniu delegacje osiągnęły porozumienie w sprawie tekstu w pkt 17.
5. Komitet jest zatem proszony o przekazanie załączonego projektu konkluzji Radzie (EPSCO) do zatwierdzenia na posiedzeniu 10 marca 2025 r.

Projekt konkluzji Rady**w sprawie wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu na 2025 r.**

1. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJĄC fakt, że wyniki na rynku pracy w 2023 r. były nadal dobre: wskaźnik zatrudnienia w UE osiągnął nowy rekordowy poziom 75,3 % (wzrost o 0,7 punktu procentowego w porównaniu z 2022 r.)¹, a stopa bezrobocia w UE osiągnęła rekordowo niski poziom 6,1 % (spadek o 0,1 punktu procentowego w porównaniu z 2022 r.)²; ODNOTOWUJĄC, że około 90 % wzrostu zatrudnienia w 2023 r. wynikało z przyrostu siły roboczej, a przy tym nastąpiło dalsze zmniejszenie luki w zatrudnieniu między kobietami a mężczyznami do 10,2 punktu procentowego (spadek o 0,5 punktu procentowego w porównaniu z 2022 r.);
2. PODKREŚLAJĄC, że pomimo dobrych wyników rynku pracy w UE w prognozie Komisji z jesieni przewidziano wzrost realnego PKB w UE na poziomie zaledwie 0,9 % w 2024 r., a wskaźnik wzrostu wydajności pracy nadal pogarszał się do poziomu 0,7 % w 2023 r., w porównaniu ze średnią roczną wynoszącą 0,8 % w latach 2010–2019 i 1,4 % przed 2007 r.; PRZYPOMINAJĄC, że w ciągu ostatniej dekady w większości państw członkowskich znacznie wzrosły niedobory siły roboczej i umiejętności i pomimo umiarkowanego spadku w 2024 r. pozostają istotną przeszkodą dla poprawy wydajności i wzrostu gospodarczego; PODKREŚLAJĄC, że nadal istnieją znaczne możliwości poprawy w odniesieniu do warunków pracy w niektórych sektorach, wyników na rynku pracy grup niedostatecznie reprezentowanych – w tym kobiet, starszych pracowników, osób młodych, osób z niepełnosprawnościami, osób o niskich kwalifikacjach i obywateli państw trzecich – oraz że w państwach członkowskich utrzymują się znaczne dysproporcje regionalne;

¹ 80,4 % dla mężczyzn (wzrost o 0,5 punktu procentowego w porównaniu z 2022 r.) i 70,2 % dla kobiet (wzrost o 1 punkt procentowy w porównaniu z 2022 r.).

² 5,8 % dla mężczyzn (spadek o 0,1 punktu procentowego w porównaniu z 2022 r.) i 6,4 % dla kobiet (spadek o 0,1 punktu procentowego w porównaniu z 2022 r.).

3. **PODKREŚLAJĄC**, że po znacznym spadku (-3,7 % w 2022 r. i -0,2 % w 2023 r.) średnie płace realne w UE w 2024 r. były nadal na poziomie niższym niż w okresie przed pandemią COVID-19 pomimo ciągłego spadku inflacji oraz podkreślając, że chociaż ubóstwo pracujących nieznacznie spadło (z 8,5 % w 2022 r. do 8,3 % w 2023 r.), jest ono nadal znacznie wyższe wśród osób pracujących w ramach niestandardowych form zatrudnienia;
Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJĄC jednak fakt, że podwyżki ustawowych wynagrodzeń minimalnych w latach 2023–2024 w dużej mierze zrównoważyły spadek siły nabywczej osób otrzymujących minimalne wynagrodzenie w większości państw członkowskich;
PRZYPOMINAJĄC o znaczeniu silnego dialogu społecznego i skutecznych rokowań zbiorowych dla promowania dynamiki płac i wspierania dobrych warunków pracy;
ZWRACAJĄC UWAGĘ, że sprawiedliwe płace mogą wzmocnić zachęty do pracy i chronić siłę nabywczą, w szczególności pracowników nisko uposażonych, nie szkodząc przy tym konkurencyjności;
4. **PODKREŚLAJĄC**, że w 2023 r. ponad połowa pracowników tymczasowych w UE pracowała w oparciu o umowy na czas określony nie z własnej woli, przy czym w obszarze tym występują znaczne różnice między państwami członkowskimi i zjawisko to jest bardziej nasilone w przypadku kobiet i osób młodych; **PRZYPOMINAJĄC**, że okresy wymuszonego zatrudnienia na czas określony i w niepełnym wymiarze godzin, zwłaszcza w połączeniu z niskimi wskaźnikami przechodzenia na umowy na czas nieokreślony, mogą prowadzić do luk w bezpieczeństwie zatrudnienia i warunkach pracy, co ma również konsekwencje w zakresie dostępu do odpowiedniej ochrony socjalnej;

5. ODNOTOWUJĄC z zaniepokojeniem pogorszenie wyników w zakresie umiejętności podstawowych, zwłaszcza wśród uczniów i grup społecznych znajdujących się w niekorzystnej sytuacji (o czym świadczą niedawne badania PISA i PIAAC)³, brak znaczących postępów w zwiększaniu uczestnictwa w uczeniu się dorosłych⁴ oraz powolne postępy w zakresie podstawowych umiejętności cyfrowych; POTWIERDZAJĄC w tym kontekście potrzebę zwiększenia dostępu do edukacji i poprawy jej jakości, możliwości zmiany i podnoszenia kwalifikacji oraz uczenia się przez całe życie, aby wspierać pozytywną konwergencję społeczną we wszystkich państwach członkowskich i zwiększać potencjał produkcyjny UE w sytuacji szybkich zmian technologicznych i starzenia się społeczeństwa;
6. POTWIERDZAJĄC, że pomimo nieznacznego spadku liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w 2023 r. utrzymują się znaczne różnice między państwami członkowskimi i regionami oraz między grupami ludności – dzieci, osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami i osoby urodzone poza UE są nadal w większym stopniu zagrożone ubóstwem; ODNOTOWUJĄC z zaniepokojeniem, że od 2019 r. stopniowo wzrasta odsetek dzieci zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym; PODKREŚLAJĄC, że aby zapewnić stałą skuteczność systemów ochrony socjalnej i systemów włączenia społecznego – jako stabilizatorów makroekonomicznych i mechanizmów chroniących przed ryzykiem społecznym – ich modernizacja musi przebiegać z uwzględnieniem dwójakiej transformacji, długoterminowych tendencji demograficznych i zmian w świecie pracy;

³ OECD, [Do Adults Have the Skills They Need to Thrive in a Changing World?: Survey of Adult Skills 2023](#) [Czy osoby dorosłe mają odpowiednie umiejętności, by odnosić sukcesy w zmieniającym się świecie?: Badanie umiejętności osób dorosłych za 2023 r.], OECD Skills Studies, OECD Publishing, Paryż, 2024. Dostęp po publikacji w dniu 10 grudnia 2024 r.

⁴ Dokonana przez Eurostat [specjalna ekstrakcja wskaźnika uczestnictwa dorosłych w uczeniu się w ciągu ostatnich 12 miesięcy z wyłączeniem osób kierowanych na szkolenia w miejscu pracy \(z badania edukacji dorosłych\)](#).

7. POTWIERDZAJĄC, że wydatki mieszkaniowe nadal stanowią obciążenie finansowe dla prawie połowy gospodarstw domowych w UE i duże obciążenie finansowe dla prawie jednej trzeciej unijnych gospodarstw domowych, natomiast ubóstwo energetyczne – mierzone odsetkiem osób, które nie są w stanie odpowiednio ogrzać swoich domów – rośnie od 2021 r.; PRZYPOMINAJĄC, że w obu przypadkach wyzwania te są szczególnie dotkliwe dla osób już zagrożonych ubóstwem;
8. PODKREŚLAJĄC, w świetle powyższego kontekstu społeczno-gospodarczego, potrzebę wspierania pozytywnej konwergencji gospodarczej i społecznej poprzez postępy w realizacji głównych unijnych celów i celów krajowych na 2030 r. w zakresie zatrudnienia, umiejętności i ograniczania ubóstwa, mając przy tym na uwadze, że:
- Unia robi szybkie postępy i zbliża się do osiągnięcia celu dotyczącego wskaźnika zatrudnienia wynoszącego 78 % w 2030 r. (75,3 % w 2023 r.), przy czym pięć państw członkowskich już osiągnęło swoje cele krajowe;
 - Konieczne są dalsze znaczne wysiłki, aby osiągnąć wyznaczony na 2030 r. cel w zakresie umiejętności, jakim jest coroczny udział w szkoleniach co najmniej 60 % ogółu osób dorosłych w UE (39,5 % w 2022 r.), zwłaszcza że większość państw członkowskich nadal ma opóźnienia w realizowaniu celów krajowych;
 - Należy znacznie zintensyfikować wysiłki na rzecz osiągnięcia unijnego celu w zakresie ograniczenia ubóstwa, czyli zmniejszenia liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym o co najmniej 15 mln do 2030 r. (w tym o co najmniej 5 mln dzieci). Obecne tempo redukcji tego wskaźnika, przekładające się na około 1,6 mln osób mniej w grupie osób zagrożonych ubóstwem w latach 2019–2023, nie jest wystarczające do osiągnięcia celu UE, przy czym w tym okresie prawie połowa państw członkowskich odnotowywała wzrost liczby osób zagrożonych tym zjawiskiem.

9. **PODKREŚLAJĄC** kluczową rolę spójnych i dobrze zaprojektowanych polityk w zakresie rynku pracy, umiejętności i polityk społecznych w pobudzaniu wzrostu gospodarczego, konkurencyjności i wydajności, a także w osiąganiu celów społecznych; **POTWIERDZAJĄC** znaczenie wzmocnienia polityki opartej na dowodach, aby móc skuteczniej oceniać wpływ polityk w zakresie zatrudnienia, umiejętności i polityk społecznych na wzrost gospodarczy, a także potencjalny wpływ polityk na uczestnictwo w rynku pracy, ubóstwo lub wykluczenie społeczne oraz nierówności;
10. **ZWRACAJĄC UWAGĘ** na istotną rolę funduszy polityki spójności, w szczególności Europejskiego Funduszu Społecznego+, a także Instrumentu Wsparcia Technicznego i Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności we wspieraniu wdrażania zasad Europejskiego filaru praw socjalnych w państwach członkowskich; **Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJĄC** fakt, że około jedna trzecia kamieni milowych i wartości docelowych zawartych w planach odbudowy i zwiększania odporności stanowi bezpośrednie wsparcie dla środków w zakresie zatrudnienia, umiejętności i polityki społecznej;
11. **ODNOTOWUJĄC** ustalenia wynikające z analizy dotyczącej poszczególnych krajów opartej na zasadach ram konwergencji społecznej, zgodnie z celami określonymi w art 3 ust. 3 lit. b) rozporządzenia (UE) 2024/1263, po której to analizie Komisja opublikuje bardziej szczegółową analizę drugiego etapu dotyczącą dziesięciu państw członkowskich, w przypadku których na pierwszym etapie stwierdzono istnienie potencjalnych zagrożeń dla pozytywnej konwergencji społecznej;

RADA UNII EUROPEJSKIEJ:

12. WZYWA państwa członkowskie, aby w ścisłej współpracy z partnerami społecznymi wzmocniały polityki w zakresie umiejętności i rynku pracy promujące uczenie się przez całe życie, w tym podnoszenie i zmianę kwalifikacji przez osoby dorosłe, a także uczestnictwo w rynku pracy, zwłaszcza grup niedostatecznie reprezentowanych. WZYWA państwa członkowskie do wzmocniania tych polityk w celu wniesienia wkładu w konkurencyjność UE i przyczynienia się do tworzenia inkluzywnego rynku pracy i inkluzywnego społeczeństwa, w tym poprzez przeciwdziałanie niedoborom siły roboczej i kwalifikacji (również poprzez lepsze gromadzenie informacji na temat umiejętności i lepsze prognozowanie zapotrzebowania na umiejętności), ułatwianie przechodzenia do wysokiej jakości zatrudnienia oraz promowanie tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy, zgodnie ze zmieniającą się dynamiką rynku pracy wynikającą m.in. z transformacji cyfrowej i ekologicznej, a także zmiany demograficznej.
13. WZYWA państwa członkowskie do przyspieszenia modernizacji systemów ochrony socjalnej i włączenia społecznego oraz do poprawy dostępu do odpowiedniej i stabilnej ochrony socjalnej oraz do usług wspierających i do usług podstawowych w celu zmniejszenia ryzyka ubóstwa i ryzyka wykluczenia społecznego, w szczególności wśród dzieci. WZYWA państwa członkowskie do zwiększenia dostępności przystępnych cenowo mieszkań lub pomocy mieszkaniowej oraz do wzmożenia wysiłków na rzecz wyeliminowania bezdomności.
14. ZACHĘCA państwa członkowskie do regularnego przeprowadzania ocen skutków *ex ante* i *ex post* odnośnie do reform i inwestycji w zakresie zatrudnienia, umiejętności i polityki społecznej, w tym efektów dystrybucyjnych tych reform i inwestycji.

15. WZYWA państwa członkowskie do uwzględnienia ustaleń wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu przy wdrażaniu swoich średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych oraz przy przygotowywaniu powiązanych rocznych sprawozdań z postępów, zgodnie z koniecznością prezentacji postępów we wdrażaniu zasad Europejskiego filaru praw socjalnych w ramach europejskiego semestru. ZWRACA SIĘ do Komitetu ds. Zatrudnienia i Komitetu Ochrony Socjalnej, by monitorowały zatrudnieniowe i społeczne aspekty średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych i roczne sprawozdania z postępów, a wyniki tego monitorowania przedstawiały Radzie.
16. WZYWA Komisję do bardziej systematycznego przedstawiania statystyk segregowanych według kryterium płci w corocznym wniosku dotyczącym wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu, tak aby identyfikować i stopniowo likwidować utrzymujące się różnice w traktowaniu kobiet i mężczyzn.
17. ZWRACA SIĘ do Komisji, by w przyszłych pracach nad ramami konwergencji społecznej jeszcze bardziej ułatwiała identyfikację zagrożeń i wyzwań dla pozytywnej konwergencji społecznej, a przy tym rozważyła ewentualne dostosowania, we współpracy z Komitetem ds. Zatrudnienia i Komitetem Ochrony Socjalnej, w szczególności dokonanie przeglądu metodyki analizy pierwszego etapu i zajęcie się niedociągnięciami istniejącymi w obecnej tablicy wskaźników społecznych, a także zmniejszenie obciążeń administracyjnych związanych z tym procesem, jak wskazano w ocenie przeprowadzonej przez Komitet ds. Zatrudnienia i Komitet Ochrony Socjalnej w 2024 r. ZWRACA SIĘ do Komitetu ds. Zatrudnienia i Komitetu Ochrony Socjalnej o przeanalizowanie wyników analizy drugiego etapu z myślą o poinformowaniu Rady o stanie konwergencji społecznej w Unii.